

21 Απριλίου 1941: Η μάχη των Θερμοπυλών

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Σαν σήμερα και για την ακρίβεια βράδυ 20ης προς 21η Απριλίου 78 χρόνια από την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στη Λαμία. Η 5η Μεραρχία Τεθωρακισμένων εισέρχεται ανήμερα το Πάσχα, βραδινές ώρες, στην κατεστραμμένη Λαμία. Η πόλη είχε βομβαρδιστεί στις 18 Απριλίου με αποτέλεσμα εκτεταμένες καταστροφές και 11 νεκρούς. Η εικόνα της ήταν πραγματικά αποκαρδιωτική.

Του Ιστορικού Πάνου Σωτηρίου

Τις προηγούμενες ημέρες μετά την κατάρρευση των βρετανικών αμυντικών γραμμών σε Βόλο και Δομοκό το βρετανικό εκστρατευτικό σώμα (Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί) είχε υποχωρήσει και συμπτυχθεί στην περιοχή των Θερμοπυλών και του περάσματος του Μπράλου με σκοπό την καθυστέρηση των γερμανικών δυνάμεων που κατευθύνονταν στην Αθήνα.

Αποτελέσματα του γερμανικού βομβαρδισμού στη Λαμία τον Απρίλιο του 1941. Η γωνία των οδών Αγίου Νικολάου και Ροζάκη Αγγελή. Πηγή LUCE

Ο βομβαρδισμός της πόλης πιθανότατα οφείλεται στο πέρασμα αυτών των συμμαχικών δυνάμεων που πήγαιναν στις Θερμοπύλες, αλλά και την εγκατάσταση κάποιων σε αυτή. Οι υποχωρούντες Βρετανοί είχαν κάνει μεγάλες καταστροφές σε όλο το μήκος του οδικού δικτύου Δομοκού – Λαμίας και Βόλου – Στυλίδας. Είχαν ανατινάξει μία γέφυρα στην Πελασγία και είχαν βυθίσει κάθε πλωτό μέσο σε όλο το μήκος της ακτής από Βόλο μέχρι το λιμάνι της Στυλίδας.

Σε όλον τον δρόμο της υποχώρησης η γερμανική αεροπορία δεν σταμάτησε να τους χτυπά. Ως περιοχή των Θερμοπυλών ορίζεται η περιοχή από Ασωπό μέχρι Μώλο. Σε όλη αυτή την περιοχή είχαν εγκατασταθεί στρατεύματα που είχαν υποχωρήσει από Καλαμπάκα, Τέμπη, Ελασσόνα, Λάρισα, Πηνειό, Βόλο και Δομοκό. Μεγάλη δύναμη πεζικού διάσπαρτη, πυροβολικό σε αμυντικές και καμουφλαρισμένες θέσεις για να καλύπτει τον δρόμο από Λαμία και πλήθος αντιαρματικά όπλα σε όλο το μήκος του δρόμου Θερμοπυλών – Μώλου. Κύρια σημεία της άμυνας ήταν ο Μώλος, η όχθη του Σπερχειού, η Αγία Τριάδα, όλο το

μήκος της ακτής του Μαλιακού κόλπου, οι Θερμοπύλες, όλο το μήκος του οδικού δικτύου στην περιοχή, η Σκάρφεια και οι πρόποδες των ορεινών όγκων, καθώς και το στενό ανηφορικό πέρασμα του Μπράλου. **Το πρωί της 21ης Απριλίου οι Νεοζηλανδοί ανατίναξαν την γέφυρα του Σπερχειού και το απόγευμα από τις συμμαχικές θέσεις ήταν ορατά εκατοντάδες φώτα από τα γερμανικά οχήματα που κατηφόριζαν από τον Δομοκό προς Λαμία, ενώ τα πρώτα οχήματα με κατεύθυνση την Αθήνα έκαναν την εμφάνιση τους στον δρόμο με το πυροβολικό να πραγματοποιεί τις πρώτες βολές.**

Τα Γερμανικά οχήματα ήταν τόσα πολλά που από την Λάρισα μέχρι την Λαμία είχε δημιουργηθεί μποτιλιάρισμα που κράτησε μέχρι τις 23 Απριλίου. Οι Γερμανικές δυνάμεις συνέχισαν να συγκεντρώνονται στην πόλη (2η Μεραρχία Τεθωρακισμένων, κ.α.) και τις επόμενες μέρες με οχήματα, αλλά και αεροπλάνα που προσγειώνονταν στον κάμπο της. **Στις 23 Απριλίου έφτασε στην πόλη και ο διοικητής του XXXX Σ.Σ στρατηγός Georg Stumme ο οποίος αποφάσισε να επιτεθεί.** Στις 24 Απριλίου 7:30 ξεκίνησε η επίθεση με βομβαρδισμό των συμμαχικών θέσεων από τα γερμανικά στούκας και έπειτα επιτέθηκε η 5η Μεραρχία Τεθωρακισμένων με στόχο το πέρασμα του Μπράλου, αλλά οι συμμαχικές δυνάμεις αποδείχθηκαν σκληροί αντίπαλοι και υποχώρησαν μόνο υπό τον φόβο κυκλώσεως.

Η σκληρή μάχη στις Θερμοπύλες κράτησε μέχρι τα μεσάνυχτα της 24ης προς 25ης Απριλίου όταν και όλες οι συμμαχικές δυνάμεις είχαν υποχωρήσει νότια προς Αθήνα.

Η περιγραφή της μάχης από την αναφορά του Ι/31 Συντάγματος αρμάτων είναι άκρως κατατοπιστική:

19 τεθωρακισμένα επιτέθηκαν εφ ενός ζυγού κατά μήκος του κιτρινωπού (από το θειάφι) επαρχιακού δρόμου

Εμπρός από εμάς έσκαγαν οι πρώτες οβίδες στο δρόμο. Λευκά σύννεφα σκόνης εκτοξεύθηκαν και αναμίχθηκαν με μαύρο καπνό πυρίτιδας και μεταφέρθηκαν γρήγορα από τον άνεμο. Δεν μπορούσαμε να αναπτυχθούμε. Στα δεξιά μας οι λόφοι υψώνονταν 800 μέτρα και στα αριστερά μας απλωνόταν ο φοβερός βάλτος των Θερμοπυλών.

Έπρεπε να προωθηθούμε, προχωρήστε, κάντε οτιδήποτε εκτός από το να σταματήσετε.... Κατόπιν η σκόνη υψώθηκε ακριβώς μπροστά από τα οχήματα ... Ξαφνικά δεχθήκαμε πυρά από 6 ή 8 όπλα. Χωρίς να σταματήσουμε στρέψαμε τους πυργίσκους μας προς τα δεξιά και ανταποδώσαμε με επιτυχία...

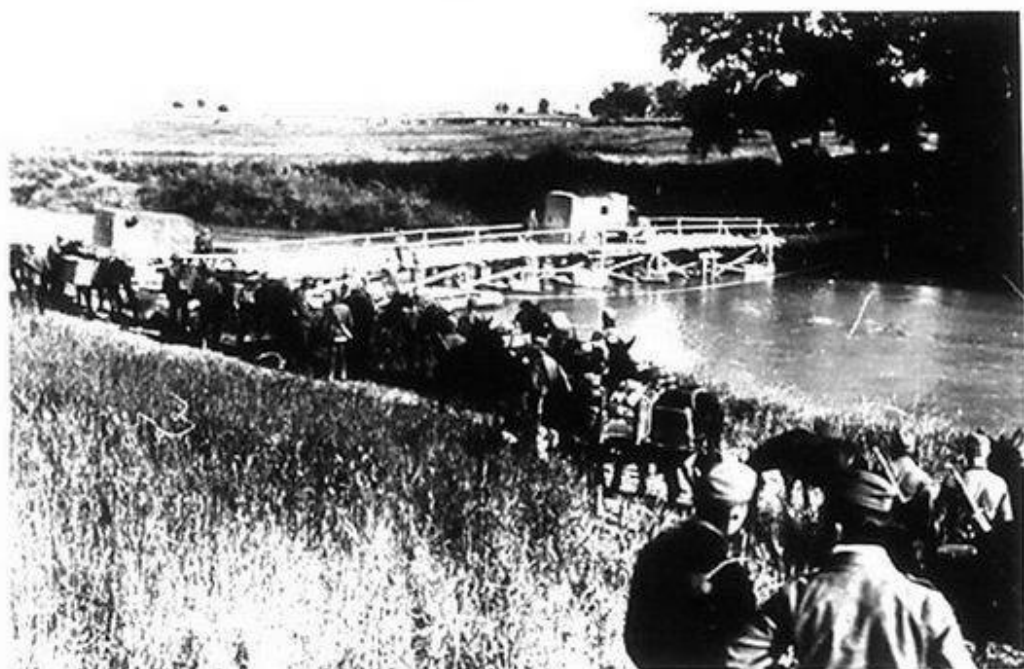

Πλατεία Ελευθερίας Γερμανικό BISON 15 CM SIG

Κινούμασταν ακόμα. Έπρεπε να περάσουμε. Αλλά στην επόμενη στροφή ξέσπασε η κόλαση. Οι οβίδες έπεφταν από όλες τις πλευρές και τα πολυβόλα έριχναν ασταμάτητα. Ένα βαρύ άρμα δέχτηκε ευθύ πλήγμα... Στο μέσο του δρόμου άλλα τρία άρματα καίγονταν... Οι Γερμανοί μετά το τέλος της μάχης μετρούσαν 26 νεκρούς και 77 τραυματίες, 12 κατεστραμμένα τεθωρακισμένα και 6 με σοβαρές ζημιές.

Ακολουθούν φωτογραφίες και βίντεο με πλάνα από την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στη Λαμία, πλάνα της μάχης στις Θερμοπύλες και το πέρασμα των στρατευμάτων από την περιοχή με κατεύθυνση την Αθήνα.

Übergang über den Sperchios am 24.4

Bundesarchiv, Bild 146-1989-023-12
Foto: o. Ang. | 23. April 1941

Cimitero tedesco alle Termopili

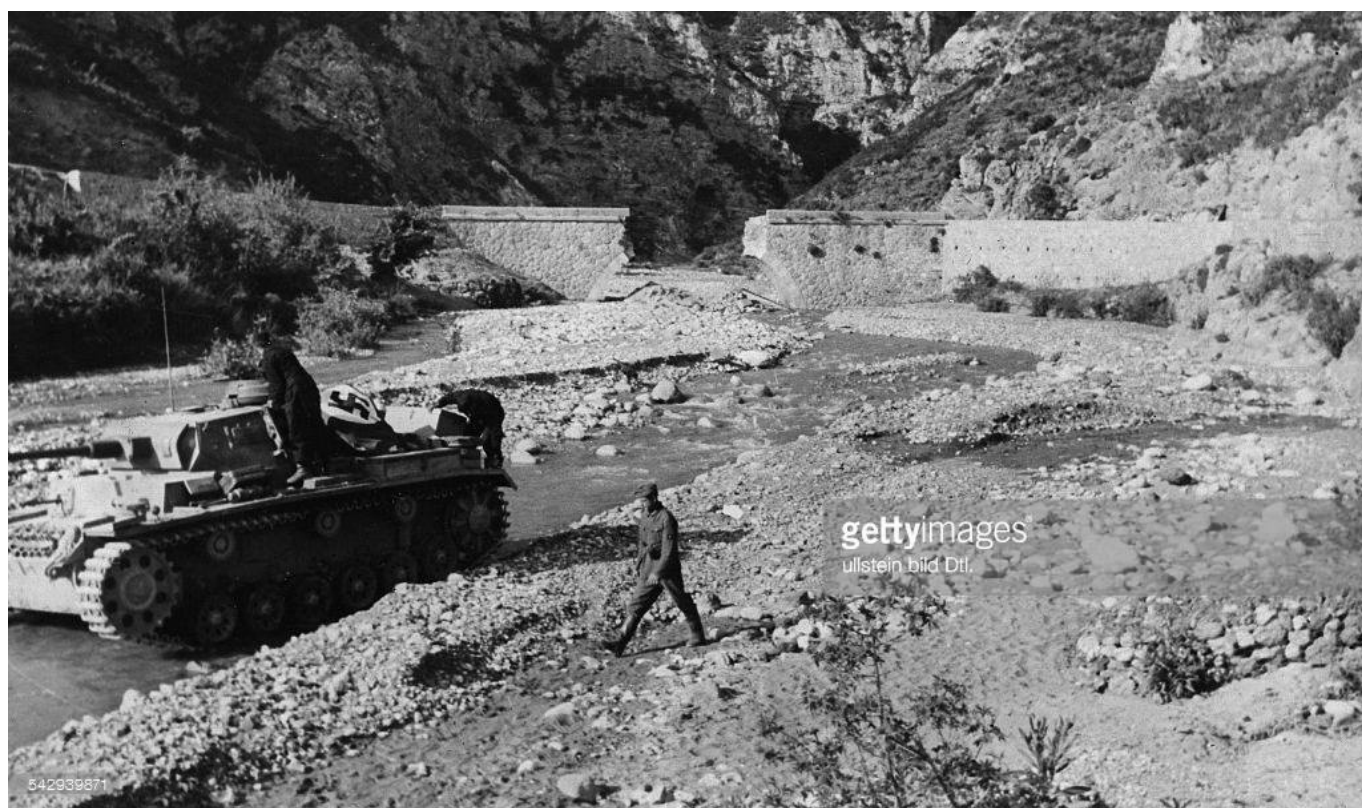

Άνω Δαμάστα Ι.Ν.Κοιμήσεως Θεοτόκου-Γερμανοί 1941

Θερμοπύλες. Καρέ ταινίας επίκαιρων

Bundesarchiv, Bild 1011-103-0328-15
Foto: Jesse | 1941 April - Mai

Sturmpanzer I Bison διασχίζει τον Ασωπό ποταμό, δίπλα στο χωριό Ηράκλεια Φθιώτιδας, λίγα χιλιόμετρα νότια της Λαμίας. Απρίλιος 1941. Σε τεκμηριώσεις φωτογραφιών η ευρύτερη περιοχή ονομάζεται περιοχή Θερμοπυλών. Απέχει βέβαια μερικά χιλιόμετρα από την ιστορική τοποθεσία. Όπως φαίνεται και από το X 704, το Bison που εικονίζεται, είναι μέρος της 5th Panzer Division, assigned to the German XIVth Motorized Army Corps, the 704th company (δυσκολεύομαι να σας το μεταφράσω). Τα οχήματα διασχίζουν τον ποταμό, διότι η γέφυρα είναι κατεστραμμένη. Πηγή Bundesarchiv

LUCE

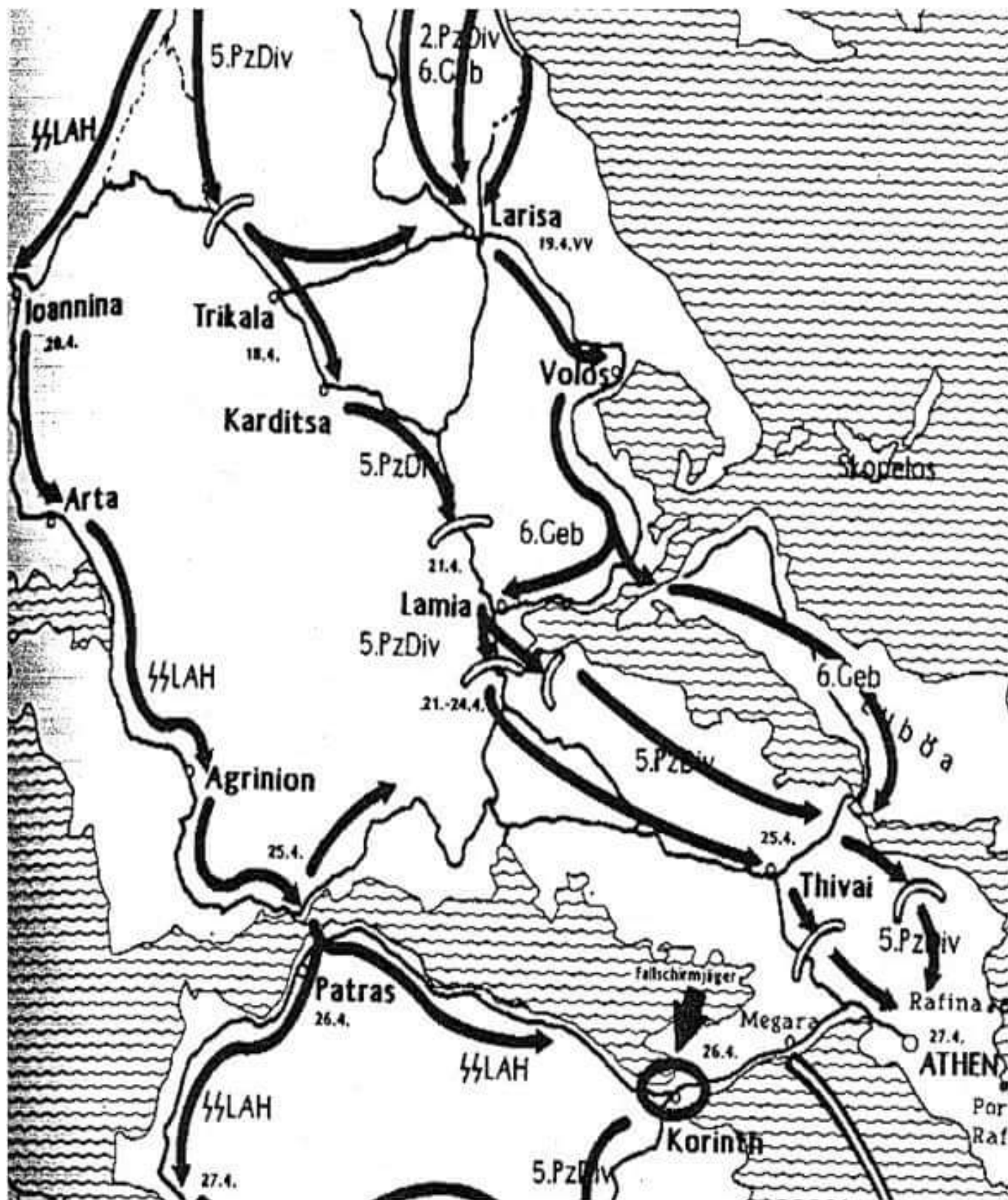
© Archivio Centrale dello Stato

Historical photograph of a street in a war-torn city, showing damaged buildings and a military vehicle.

Πηγή: lamianow.gr